

IV/75

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLIBY NA ROK 1975

apríl

- aby masovokomunikačné prostriedky
prostriedky prispeli k dosiahnutiu cieľa
Svätého roku

- aby tieto prostriedky ďalej usposobovali
srdcia ľudí k daru odpúšťania

Nech Vás Duch života
a svätosti
v tomto roku milosti
a spásy

spojí
so ZMRTVÝCHVSTALÝM KRISTOM,
naším Spasiteľ'om
a Bratom

to Vám praje
a vyprosuje

ALELUJA '75

Niečo o Svätom roku

Viete o tom, že žijeme v Svätom roku? Možno ste o tom už niečo počuli, ale uvedomujete si to, je vám táto myšlienka blízka, pobáda vás k hlbšiemu duchovnému životu?

Aký je dôvod Jubilejného roku?
Jubilejný rok zodpovedá koncilovému duchu výzvou k vnútornej obnove človeka. Človek rozmýšľa, hľadá istotu v Pravde, pracuje, teší sa, ale potrebuje aj obnovovať sa zvnútra. Evanjelium stále volá po obrátení, pokánii, metanoji. Jubilejný rok má dva ciele: obnova a zmierenie.

Ide o obnovu človeka a jeho zmierenia s Bohom. Ide o metanoju - zmenu myslenia prostredníctvom viery, o pravé pokánie - úsilie o plnosť lásky.

Je čas povedať si: som kresťan, alebo nie? Som skutočný človek, alebo nie? Sme praví kresťania alebo farizeji? Je Boh a Kristus centrom nášho života? Je láske k našim bratom susedom, kolegom, príbuzným, atď. predĺžením našej pevnej lásky k Bohu? alebo sme zamurovaní v individuálnom alebo kolektívnom egoizme, ovládaní nenávisťou a bojom i neschopní milovať?

Milostivý rok treba brať skutočne vážne. Zahŕňuje celé naše myslenie a celý život. Nastala chvíľa, kedy je nutné skúmať našu vernosť ku Kristovi, či náš život nie je v rozpore s Evanjeliom a potom treba urobiť rozhodnutia, ktoré vtlačia ráz celému nášmu charakteru.

Cieľ Sv. roku je obnova človeka a spoločenstva podľa slov Evanjelia: "Činite pokánie!" Je to chvíľa milosti, ktorú obyčajne možno dostať so sklonenou hlavou a pokorou srdca.

Vierou k láske a jednote.

Cirkev by mala byť znamením Božej prítomnosti vo svete. Kresťania by mali byť znamením lásky.

Dolieha na nás všetkých tarcha, že kresťanstvo je už od niekoľkých storočí rozdelené že sa rodina Božieho ľudu rozpadla a synovia sa nevedeli celé storočia navzájom ani rozprávať. Nech už boli príčiny akékoľvek, bolo to nešťastie. Vzájomné obviňovanie by len prehĺbovalo priepasť. Je oveľa dôležitejšie v duchu Evanjelia hľadať cesty ako sa v dobrotivosti navzájom zblížiť. Naša generácia chce kráčať za týmto pozitívnejším cieľom. Chce hľadať východisko z bludného kruhu nedorozumení, chce zahrňovať všetkých láskou a v láske sa chce stretať so všetkými. Sme presvedčení, že len podľa toho nás svet môže spoznať ako Kristových. Len tak sa môžeme stať dobrodením pre všetkých - i pre neveriacich.

V tomto duchu sa dnes mnohí usilujeme spoznať jedni druhých ako bratov jednej rodiny v láske vzkrieseného Krista. On si prišiel, aby sme v ňom boli jedno. Svet si dnes potrebuje túto našu jednotu v láske. Začíname znova chápať, že krst nás otriasejúcim spôsobom stmeluje do jednoty v Kristovi. Nesmieme toto popierať. Krst nás všetkých zjednocuje do najhlbšej jednoty - všetkých kresťanov, ktorí vyznávajú ukrižovaného a vzkrieseného Pána. Nižské rozdiely nesmú preto v nás udusiť naliehavé želanie Kristovo, aby všetci jedno boli v ňom. Táto jednota má byť viditeľná, má to byť svedectvo, "aby svet uveril" /Jn 17, 21/.

Láska kresťanov v jednote a ich jednota v láske, ak ňou premôžeme pokušenie odsudzovať a trieštiť sa, a ak ju budeme denne

3

a húževnato a oddano rozvíjať a chrániť,
prerastie raz do úplnej jednoty v Kristovi.

Nemusi nám robiť starosti, či sa toho do-
žijeme. Kto sadí cédry, musí sa uspokojiť
tým, že mu až hrob zatienia.

Jedno je isté: jednota kresťanov v láske je
dnes nádejou pre svet, Je nádejou pre budú-
nosť sveta. Pre túto nádej je možno naše sto-
ročie jedno z najvýznamnejších za posledných
tisíc rokov dejín. Naša generácia má pre tú-
to nádej také prekrásne poslanie, ako mala
málokterá generácia v dejinách kresťanstva.

Výňatok z knihy "Základy: Boh, Kristus, Cirkev"

MODLITBA NA SVÄTÝ ROK

1974-1975

Všemohúci Bože, Otec a priateľ všet-
kých ľudí, ty si smrťou a zmŕtvychvsta-
ním svojho Syna Ježiša Krista zmieril so
sebou celé ľudstvo a pomeril si ľudí medzi
sebou; prosíme ťa, vypočuj prosby svojho
ľudu v tomto roku milosti a spásy.

Nech naše srdcia obnoví tvoj Duch
života a pravdy a nech nás spojí na celý
život s osláveným Kristom, naším Spa-
siteľom a Bratom.

Oduševňuj nás v práci za jednotu,
pokoj a zmierenie medzi ľuďmi, aby sme
so všetkými kresťanmi v duchu evanjelia
boli verní učeniu Cirkvi a pestovali účin-
nú lásku voči trpiacim bratom.

Požehnaj úsilie tých, čo pracujú v

službách ľudí. Buď nádejou a svetlom
tých, čo ťa úprimne hľadajú, hoci ťa
nepoznajú, i tých, čo ťa chcú dokona-
lejšie poznať.

Odpusť nám naše hriechy, upevňuj
nás vo viere, posilňuj našu nádej a
roznecuj v nás lásku. Daj, aby sme
nasledovali Ježiša Krista a žili ako tvoji
milovaní synovia a dcéry.

Nech je tvoja Cirkev, pod materskou
ochranou Panny Márie, účinným zna-
kom a prostriedkom spásy pre všet-
kých ľudí, aby svet uveril v tvoju lásku
a v tvoju pravdu.

Najláskavejší Otče, vyslyš prosby,
ktoré nám Duch Svätý vnúka na tvoju
slávu a na našu spásu; skrze Krista,
tvojho Syna a nášho Pána, ktorý je
Cesta, Pravda a Život po všetky veky
vekov. Amen.

Prosby všedných potrieb

Pane zmiluj sa nado mnou - Ježišu zmiluj sa nado mnou.

- Nekonečnú lásku k tebe, a lásku ku všetkým ľuďom sveta - daj mi Ježišu /d.m.J./
- Ducha poslušnosti a podriadenosti Tvojej vôli - d.m.J.
- Ducha pokory, čistoty, chudoby, slúženia iným a rozdávania seba - d.m.J.
- Ducha presnosti v slove i čase - d.m.J.
- Ducha veselosti a teplej osobnej ľudskosti - d.m.J.
- Ducha detskej úprimnosti úplnej ľahostajnosti k sebe - d.m.J.
- Ducha bedlivosti v stálej Tvojej prítomnosti - d.m.J.
- Neustálu horlivosť apoštolskú, vyžerajúcu docelého sveta - d.m.J.
- Láskavú odvahu a neohrozenosť i v zastrážovaní, v davovej psychóze, v rukách Tvojich nepriateľov - d.m.J.
- Láskavú odvahu a neohrozenosť i pri úplnej izolácii, v samoväzbe, pri útoku celého sveta a výsmechu všetkých mojích priateľov - d.m.J.
- Láskavú odvahu, neohrozenosť a humor i v únave, pri zatknutí, výsluchu, väzení, mučení, procese i poprave - d.m.J.
- Lásku a súcit - apoštolát - ku všetkým, ktorých stretávam denne - d.m.J.
- Prpezlivosť k ľahostajným a nespoštolujúcim kresťanom - d.m.J.
- Neústupnosť, spravodlivý hnev a otvorený postoj voči zlomyseľným - d.m.J.
- Stálu myšlienku a pripravenosť na smrť a súd a lásku a ochotu k sestričke smrti - d.m.J.
- Ustavičný úžas a vďačnosť za toľké milosti celého môjho života, tohto väzenia /roku/ i dneška - d.m.J.
- Ochotu ku každodennému sebezapieraniu - d.m.J.

- Pohotovosť a ochotu ku bdeniu, k rannému i nočnému vstávaniu - dmJ.
- Pohotovosť a ochotu ku stálemu putovaniu, cestovaniu, lúčeniu, opúšťaeniu všetkého, alebo zotrúvaniu v samoväzbe - dmJ.
- Zbožná sústredenosť pri modlitbe, rozjímaní, Tvojej obeti a jej pokračovaní do celého dňa - dmJ.
- Lásku k samote a mlčeniu - dmJ.
- Lásku k duchovnému čítaniu, spytovaniu evodzia, k príprave rozjímania a k duch. životu - dmJ.
- Lásku k svojmu povolaniu a k štúdiu - dmJ.
- Lásku k mlčanlivej, neznámej službe všetkým, k všednej, telesnej práci, alebo i k vynútenej nečinnosti - dmJ.
- Lásku k sestričke obeti a k utrpeniu - dmJ.
- Lásku a vytrvalosť v čistote - daj mi Ježišu. /mädy kresťan v Becheu./

X XXX X

HODNOTA ÚSMEVU

Úsmev nestojí nič a prináša mnoho. Obecňuje toho, kto ho prijíma a neochudobňuje pritom toho, kto ho dáva. Trvá len chvíľku ale spomienka naň je niekedy večná.

Nik nie je taký bohatý, že by sa bez neho obišiel, a nik nie je taký chudobný, že by ho nemohol derovať. Úsmev vytvára v dome šťastie v starostiach je cporou a je citlivým znakom priateľstva.

V únave prináša odpočinok, v znechutení vracia odvahu, v smútku je potechou a pre každú príležitosť je prirodzeným liekom.

Dobre je, že si ho nemožno kúpiť, ani ukradnúť, pretože má hodnotu len od chvíle, keď sa dáva...

A keby si niekoho stretol s nemal pre teba úsmev, hoci naň čakáš, buď veľkodušný a oblaž ho svojím úsmevom, pretože nik tak nepotrebuje úsmev ako ten, kto ho nemá pre iných.

Máte ve svojej knižnici?

I. APOLOGEAIKA - Obrana viery

Rozumné cesty k Bohu /Filozófia, Theodices, Fundamentálna teológia/

A.C.W.: Základy /Boh, Kristus, Cirkev/,

" O kompetencii viery

" Nad vznikom a vývojom života.

Forgen: Veriť či neveriť?

" Kto je Kristus?

" Je Boh stvoriteľ?

Helena do života /Junger Mensch
Wohin?/

Cíl a cesta.

Tvé miesto na zemi.

Slinka: Cesty k nekonečnu.

Mädinger: Základy viery /Listy/.

Chauchard: Veda a smysl života.

Pecka: Cesta k pravde.

Polšín: Tým, ktorí hľadajú Boha.

Chesterton: Ortodoxia.

F.de Chardin: Miesto človeka v prírode /a iné/

Dubois: Filozofia /malá/

Bruaner: Úvod do filozofie.

Úvod do súčasných filozofií.

/Legovič: Prehľad dejín filozofie/.

Blondel: Pravda z poznání a činu

Lacroix: Smysl človeka.

Marcel G.: Filozofie nádeje.

Bogliolo: Filozofia /I. Ontológia/.

Ako žijú kresťania iných krajín?

R u m u n s k o

Ako je známe, veľká väčšina rumunských veriacich, asi 80% patrí k Pravoslávnej cirkvi. Rímsko-katolíkov je asi 6%, asi 1 300 000. Protestantov je tiež, asi toľko. Gréko-katolíkov je asi 1,5 milióna. V r. 1948 boli násilne pričlenení k pravoslávny a odvtedy úradne nevystupujú.

V Rumunsku je iba jedna diecéza riadne obsadená - je to Alba Júlia. Napriek rozličnému obmedzovaniu Cirkve žije plným životom. V 651 farnostiach pôsobí asi 900 kňazov. Okrem toho je tam 175 bohoslovcov. Rehoľné inštitúcie sú štátom zakázané.

Pod vplyvom ťažkostí sa mnohí stali uvedomelejšími a intenzívnejšie prežívajú svoje kresťanské bratstvo, čom svedčia aj živá charitatívna činnosť.

S o v i e t s k y z v ä z

Sovietsky spisovateľ Levitin Krasnov ktorý na jeseň 1974 emigroval do Švajčiarska, podáva informácie o existencii rôznych cirkví v podzemí v ZSSR. Podáva informácie o gréckokatolíckej cirkvi v západných oblastiach Ukrajiny a Bieloruska. Táto cirkev bola r. 1946 "prevedená" do Pravoslávnej cirkvi, napriek tomu, že kňazi, biskupi, gréckokatolíckej cirkvi kládli tomu odpor. Všetci biskupi gréckokat. cirkvi s výnimkou vrchného pastiera, kardinála Šliepeho z Lvova, pomreli vo väzeniach. Cirkev sa však nepodarilo zlikvidovať. Prešla do podzemia. Podľa Levitina v samotnom Lvove pôsobí asi 80 gréckokatolíckych kňazov a traja biskupi, ktorí sú v skrytosti. Postoj úradov, ktorý zaujímajú voči katólikom, hodnotí autor takto: "tisíce rozbitých a zlomených ľudských osudov, hanebné znásilňovanie ľudského svedomia, zos-

renie antagonizmu medzi ukrajinským, bieloruským a ruským národom."

Ďalej Levitin Krasnov informuje o tzv. "pravej" Pravoslávnej cirkvi. Je to spoločenstvo, ktoré je už asi 50 rokov prenasledované. Je v ňom asi 8-10 biskupov ktorí boli tajne vysvätení a nachádzali sa v táboroch. Teraz sú na slobode a sú veľmi aktívni. Sú aj knazi, avšak toto všetko je veľmi tajné. Niečo presnejšie sa dozvedieť je veľmi ťažké.

Nie menej sú prenasledované spoločenstvá, ktoré sa "znehodnocujúco" nazývajú "sekty".

V súhrne Levitin Krasnov konštatuje, že znovuzrodenie kresťanstva v ZSSR je isté. Predovšetkým mladá inteligencia sa ťahá rôznymi cestami za Pravdou. Takto sa mládež stretáva s Kristom.

Veľkým sympatiám sa teší katolicizmus, pretože katolícka Cirkev sa považuje "za utočisko nezávislosti".

V Kyjeve bol odsúdený na 5 rokov väzenia zo štátom neuznanej evanjeliovej kresťansko-baptistickej cirkvi farár Juraj Vinc pre svoju náboženskú činnosť hodnotenú úradmi ako ilegálnu. Podporovaní vedúcim Výboru pre ľudské práva, akademikom Zacharovom obrátili sa spoluveriaci duchovného na právne oddelenie Svetovej rady Cirkví v Ženeve a žiadali o sprostredkovanie obhajcu pre Vinca. Farár Vinc odmietol sovietskeho obhajcu s odôvodnením, že ateista nie je pre obhajobu v cirkevných a náboženských otázkach kvalifikovaný. Nórskeho advokátovi Alf Herremovi, ktorý mal prevziať obhajobu, nepovolili však sovietske úrady vstup do zeme.

Č í n a

Čína je dodnes neznámou krajinou. Aj keď bahbusová záclona bola v posledno čase odtrhnutá, kontrola zo strany štátu takmer úplná.

Všetko, čo pripomína epochu kolonializmu sa veľmi potláča. K tomu patria aj kresťanské cirkvi, ktorých šance v Číne sú prakticky nulové.

Národ je postavený úplne pod obrovský tlak a sotva môžeme nejakú slobodnú informáciu o Číne očakávať.

Cirkev v Číne určite existuje v podzemí, nemá však žiadne spojenie a o organizovanosti sa nedá vôbec hovoriť. Môžeme iba dúfať, že sily, ktoré tu ešte sú, prispením našej modlitby dosiahnú milosť, že Čína sa raz otvorí.

x xxx x

Čistota je schopnosť pozerat sa na to, čo nie je čisté. Nevyžaduje skúsenosť, ale naopak - zrieknutie.

Simona Weilová

z knihy Dialóg s Pavlom

Gorazd Z v o n i c k ý

Ó Bože, odpusť starým

Je pravda, že sa srdím,
nepravda, že sa svárim,
len bezočivo tvrdím:
-Odpustiť treba starým,
ktorí sa trasú
pred požiadavkou času
obrodzujúcou.

So srdcom plným trucov,
zavretým v tóni
- kam iba povrchové vody ústia -
v modlitbe hovoria len oni,
a teba, Bože, k slovu nepripustia.

Láskajú čnosti zarastené machom
a idú, idú, idú plačky
s detínským strachom
o svoje staré hračky.

Necítia svätý záchvev nepokoja,
postrehu tvojmu vyhnú ako sieti
a okná otvoríť sa boja,
že s tvojim Duchom k nim i komár vletí.

"Omladzujú"koncil

- ak pre nich bol - už ozaj skončil,
a idú, idú, idú ako predtým.

Ó, Bože, odpusť týmto svätým:

Pre hľadanie ciest, kde sa toľkí zrania,
sú bez uznania,
z obdivu iba pre to, čo je za nimi.

Ich skôrnatenie, srdce raní mi.

Východy prespia, opominú
a pri západoch nie sú zrelí.
Ó, Bože, odpusť starým vinu,
že naschvál zostareli.

Chváľme Boha

keď má-me žiť vo sre-te chváľ-me Bo-ha vsa-de
 v kaž-dom mo-men-te chváľ-me Bo-ha ži-rot
 ne-má prásd-nyh dni kaž-dá chvi-lá záe-ny dar v kaž-doj
 pos-na; Bo-ži utráv^{kat} Ved' nás Boh je Ot-com rády
 má pre nás čas u-ká - zal nám
 ces-tu a sãm spre-rã-dza nás

Keď nás teší krása hôr, chváľme Boha,
 keď čakane príde skôr, chváľme Boha,
 keď nemáme v sudci žiaľ,
 za radosti Pana chváľ,
 ktoré nám On z lásky dal.

Keď nadíde skúska čas, chváľme Boha,
 keď už všetko hnevá nás, chváľme Boha,
 keď nás tlačí vlna rán,
 berie aj to ako dar,
 ktorý nám pripravil Pán.

Bula, vyhlasujúca Svätý rok 1975, začínajúca slovami: "A p o s t o l o r u m L i m i n a"

Biskup Pavol, sluha sluhov Božích, všetkým veriacim celého sveta pozdrav a apoštolské požehnanie.

ÚVOD

Apoštolské pamiatky, t.j. miesta v Ríme, kde sa uchovávali a uctievali hroby apoštolov Petra a Pavla, svätých Otcov, vďaka ktorým Rím sa stal nielen učeníkom ale aj učiteľom pravdy a strediskom katolíckej jednoty, dnes, keď sa blíži jubilejný rok, ktorý sa tu bude sláviť, javia sa v jasnejšom svetle ako vznešené méty duchovného života veriacich. Tieto pamiatky vždy vzbudzovali v kresťanskom ľude prejavy viery a svedectva cirkevnej spoločnosti, pretože Cirkev nachádza samu seba a podklad svojej jednoty v základe apoštolov, ktorý položil Ježiš Kristus.

Už od II. storočia sa putovalo do Ríma vidieť a uctiť si trofeje týchto dvoch apoštolov, Petra a Pavla, na miestach kde sa tieto pamiatky zachovali. Putovalo sa do Ríma vidieť jeho kráľovskú majestátnosť. Po IV.

storočí púť do Ríma sa stala najdôležitejšou púťou na Západe, zároveň a súladne vo svojom náboženskom ponímaní s púťou do Jeruzalema na Východe, kde sa uchováva Pánov hrob. V ranom stredoveku Rím je métou pútnikov, prichodiacich sem z rozličných strán Európy, čo sa cítila spojenie s Petrovou katedrou. Je aj métou pútnikov, prichodiacich z Východu, zvlášť mníchov, aby vydali svedectvo svojej prevovernosti a vyznali svoju vieru na Petrovom hrobe. Takto chápaná púť sa rozvíja od 12.-13. storočia a obohacuje sa novými podnetmi čerpanými z Tudevkej nábožnosti, ktoré sa šíria po celej Európe a vtlačajú hlbší obsah tejto dávnej myšlienke, ktorú Cirkev prevzala z tradície spoločnej aj iným náboženstvám: putovať z lásky k Bohu. Tak sa zrodilo jubileum ako ovocie myšlienkového, biblického a teologického dozrievania.

Po prvý raz sa to verejne prejavilo v jubileu, ktoré vyhlásil pápež Honorius III. v r. 1220, aby sa putovalo k hrobu svätého Tomáša Becketa. Ako je známe, jubileum sa potom sústredilo na Rím, na bazyliky svätého Petra a svätého Pavla. Prejavilo sa to veľkým Tudevým a kajúcim hnutím

v r. 1300. V tomto hnutí sa javí naliehavé hľadanie Božieho odpustenia a pokoja medzi ľuďmi. Toto jubileum ustanovil náš predchodca Bonifác VIII. a dal mu vyšší cieľ: na slávu Božiu a na povznesenie viery. Rímske jubileum v r. 1300 je začiatkom a modelom jubileí, ktoré potom nasledovali. Od 15. storočia každých 25 rokov, s výnimkou prerušení, ktoré vyvolali vonkajšie okolnosti. Táto kontinuita a životaschopnosť potvrdzujú aktuálnosť tejto úctyhodnej ustanovizne. Treba povedať, že i jubileá nášho veku si podržali túto hodnotu. Sú obdobím, v ktorom sa naozaj prejavuje jednota a obnova Cirkvi. Sú výzvou na všetkých ľudí, aby sa uznali za bratov a išli cestami pokoja. To sa prejavilo na začiatku tohto nášho storočia slávením jubilea v r. 1900, ktoré vyhlásil Lev XIII. Tu sa ukázalo úzkostné očakávanie ľudského pokolenia, ktoré po 25-tich rokoch vystupňovalo nebezpečné vrenie a vážne napätie. Takéto boli aj ciele mimoriadneho svätého roku vyhláseného v r. 1933 na 1900.-výročie vykúpenia. A to sa prejavilo i v šlachetnom úsilí po spravodlivosti a pokojnom ľudskom nažívaní, ktoré prejavil Pius XII. v poslednom jubilejnom roku 1950.

Časť I.

Zdá sa nám, že v terajšom svätom roku sú zastúpené všetky základné podnety predchádzajúcich jubilejných rokov. My sme ich súborne vyjadrili v námetoch, ktoré sme vyznačili hneď, ako sme ho po prvý raz vyhlásili vo svojom prejave 9. mája 1973: obnova a zmierenie. Predložili sme tieto námety, aby duchovní pastieri averiaci nad nimi rozmýšľali, zvlášť pri slávení jubilea v miestnych Cirkvách a sprevádzali sme ich svojimi exhortáciami a katechézami. Ale úsilia, ktoré obidva námety tlmočia, a ideály, ktoré zvyrazňujú, nájdú svoje plnšie uplatnenie v Ríme, kde pútnici k hrobom apoštolov Petra a Pavla a k pamiatkam mučeníkov ľahšie prídu do styku s dávnymi prameňmi viery života Cirkvi, aby sa pokáním obrátili, láskou upevnili a milosťou Božou zjednotili väčšími s bratmi. Bude to vnútorná obnova a vnútorné zmierenie predovšetkým preto, že každé dobro a zlo, i každé zlo, korení v hĺbke srdca. A preto obrátenie - čiže metanoia - sa má uskutočniť v srdci, teda zmenou orientácie zmýšľania, výberu, života. Ale sa nám zdá, že svätý rok môže byť pre Cirkev v jej celku

10 rokov po zakľúčení II. Vatikánskeho koncilu, završením času uvažovania a reformy, a začiatkom nového obdobia teologickej duchovnej a pastorálnej výstavby, ktorá by sa rozvíjala na namáhavo položených a upevnených základoch predchádzajúcich rokov, vždy podľa zásad nového života v Kristovi a spoločenstva všetkých v Ňom, ktorý nás zmieril s Otcom a vlastnou Krvou. Táto výzva: obnoviť sa a zmieriť sa stretá s tými najúprimnejšími úsiliami celého sveta po slobode, spravodlivosti, jednote, pokoji, ktoré nachádzame všade, kde si ľudia uvedomujú svoje najvážnejšie problémy a trpia pre nešťastie zavinené roztržkami a bratovražednými vojnami. Vyhlásením svätého roku Cirkiev teda postupuje a poskytuje všetkým ľuďom dobrej vôle vertikálne rozpätie života, ktoré zameriava všetky úsilie a skúsenosti na zvrchované a naozaj univerzálne dobro, bez ktorého sú daromné nádeje, že ľudstvo znova nájde možnosť zjednotenia a záruku opravdivej slobody. Hoci mnohé úseky dnešného sveta podliehajú zosvetštvaniu, predsa Cirkiev bez toho, aby vybočovala z oblasti svojej kompetencie, chce priviesť ľudí k tomu, aby pocitovali potrebu obrátiť sa k Bohu, ktorý je jedine potreb-

ný a preniknúť bážňou a láskou k Nemu všetku činnosť, lebo viera v Boha je prepevnou oporou ľudského svedomia a bezpečným základom spravodlivých a bratských vzťahov, po ktorých svet túži.

Nábožné púte do Ríma predstaviteľov všetkých miestnych Cirkví, tak duchovných pastierov, ako aj veriacich, budú teda prejavom nového duchovného rozpoloženia, úsillia veriacich o obrátenie a bratské zmierenie.

My, ako správcovia slova a milostí zmierenia, odpovedáme, pokiaľ to od nás závisí, na tieto prejavy vnútorného rozpoloženia pútnikov a úsillia veriaceho ľudu o duchovnú obnovu, darom jubilejných odpuskov všetkým rímskym pútnikom a všetkým tým, čo ich budú v duchu sprevádzať, hoci nemajú možnosť ísť sa na cestu.

Časť II.

Je známe, že podľa najdávnejšej cirkevnej obyčaje, odpustky, spojené s rozličnými kajúcimi skutkami a úkonmi, sa zvlášť udeľovali ako dar pri príležitosti púte na miesta posvätené životom a smrťou a zmŕtvychvstaním nášho Vykupiteľa Ježiša Krista, ako

aj vyznaním viery apoštolov. My pokračujeme aj dnes v tejto úctyhodnej tradícii podľa zásad a noriem, ktoré sme stanovili v apoštolskej konštitúcii "Indulgentiarum doctrine", a ktoré tu chceme stručne pripomenúť.

Keďže Kristus je naša spravodlivosť a naše odpustenie, ako Ho príhodne nazývame, my ako služobníci Krista Vykupiteľa, ochotne rozširujeme účasť na dare odpustkov podľa cirkevnej tradície na všetkých veriacich, ktorí z tej duše obrátení k Bohu úprimne a účinne prejavujú skutkami pokánia, nábožnosti a bratskej pomoci, svoju vôľu byť spojení v láske s Bohom a s bratmi, ba prehľbovať sa v nej. Táto ~~skutač-~~účasť je spojená s plnosťou spasiteľných skutočností a tou je predovšetkým sám Vykupiteľ Kristus, v ktorom si zachovávajú plnú hodnotu zadostučinenia a jeho výkupné zásluhy. Práve v tejto sa prejavuje veľmi dávne učenie viery o spoločensťve svätých, vďaka ktorému sa život jednotlivých synov a dcér Božích podivuhodným spôsobom spája v Kristovi a Kristovým prostredníctvom sa životom všetkých ostatných kresťanských bratov a sestier v nadprirodzenej jednote tajomného Tela Kristovho, a utvárajú tak akoby

jedinú tajomnú osobnosť.

Teda nevyspytateľným, láskavým a tajomným ustanovením Božím ľudia sú medzi sebou spojení nadprirodzeným zväzkom, takže ako hriech jedného škodí aj ostatným, i svätosť jedného prináša ostatným dobrodenie. Cirkev ako vysluhovateľka Kristovho vykúpenia používa túto svoju moc na to, aby sprostredkovala veriacim účasť na plnosti Krista Pána v spoločensťve svätých tým, že im v prehojnej miere poskytuje spásanosné prostriedky.

Časť III.

Cirkev vinie k sebe s materinskou láskou a prichádza na pomoc svojim slabým a nezdravým synom a dcéram, ktorí nechádzajú oporu v tajnom Tele Kristovom. Ono sa láskou, príkladom a modlitbami celé pričiňuje o ich obrátenie. V tejto jedinečnej forme Cirkevnej lásky kajúci veriaci dostávajú účinnú pomoc, aby sa zobliekli zo starého človeka a obliekli si nového. A práve v tomto je obrátenie a obnova. Cirkev totiž neudeluje odpustky iba za tým cieľom, aby pomáhala veriacim odčiniť zavinené tresty, ale aby ich podnecovala

konat nábožné, kajúce a dobročinné skutky, najmä čo napomáhajú vzrast viery a spoločné dobro.

Preto skoby tlmočníci materinských citov Cirkvi udeľujeme dar plnomocných odpustkov všetkým veriacim, ktorí sú v náležitom vnútornom rozpoložení, pristúpia i k sviatosti pokánia a k svätému prijímaniu a pomodlili sa na úmysel najvyššieho veľkňaza a biskupského kolégia.

1. Ak sa spravia púť do jednej z patriarchálnych bazilík, t.j. bazilika sv. Petra vo Vatikáne, bazilika sv. Pavla na Ostijskej ceste. Lateránska arcibazilika Najsv. Spasiteľa, bazilika Panny Márie v Escuilíne, alebo do iného rímskeho chrámu, po prípade na iné mieste Ríme, ktoré sú na to vyvolené od príslušnej vrchnosti, a tam sa nábožne zúčastnia na liturgickom úkone, zvlášť na obeti sv. omše, alebo na inej pobožnosti, napr. na krížovej ceste, alebo sv. ruženci.

2. Ak navštívia v skupine alebo jednotlivo jednu zo štyroch patriarchálnych bazilík /a vzťahuje sa to jedine na tieto patriarchálne baziliky/ a tam zostanú náležitý čas v nábožnom rozjímaní a návštevu zakončia modlitbou Pána "Pater noster", vyznaním

viery "Credo" skoukol'vek právoplatnou formulou a vzývaním preblahoslavenej Panny Márie "Ave, Maria".

3. Ak sa pre chorobu alebo pre inú vážnu príčinu nemôžu zúčastniť z miesta svojho pobytu do Ríme, ale sa k nej pripoja v duchu a obetujú Bohu svoje modlitby a svoje bolesti.

4. Ak sú v Ríme a nemôžu sa pre chorobu alebo pre inú vážnu príčinu zúčastniť sa na liturgickom úkone, alebo na pobožnosti, alebo na návšteve spolu s ich cirkevnou alebo inou pospolitosťou, alebo s rodinou, ale sa k nej pridajú v duchu a obetujú Bohu svoje modlitby a svoje bolesti.

Cez jubilejný rok zostávajú okrem toho v platnosti všetky ostatné odpustky, ale pritom zostáva platné pravidlo, že plnomocné odpustky možno získať iba raz denne. Avšak všetky odpustky možno vždy venovať na pomoc zosnulým. Z tých istých dôvodov - totiž aby sa veriacim poskytla čím väčšia možnosť používať spasiteľno prostriedky a aby sa uľahčila práca duchovných, pastierov a najmä spovedníkov, stanovujeme, že spovedníci, ktorí sa zúčastnia na jubilejnej púti, môžu uplatňovať fakulty /dovoľenia/, ktoré im udelia v ich vlastnej die-

céze ich zákonitá vrchnosť, aby mohli cez púť, cestou i v Ríme spovedať veriacich, s ktorými putujú, ako aj ostatných čo se spolu s pútnikmi na nich obrátia. Pritom však zostáva nedotknuté právo úradných spovedníkov v patriarchálnych bazilikách, čo sa týka spovedí, ktoré sú im vyhradené. Títo úradní spovedníci patriarchálnych bazilik dostanú aj osobitné fakulty od posvätného apoštolského sídla pokánia: *Sacra penitentiaris apostolica*.

Časť IV.

Už sme vyzdvihli, že Svätý rok má vyznačené tieto dva hlavné ciele: duchovnú obnovu v Kristovi a zmierenie s Bohom. Tieto ciele sa netýkajú iba vnútorného života jednotlivcov, alej aj celej Cirkvi, ba v istom zmysle celého ľudského spoločenstva. Preto naliehavo žiadame všetkých, ktorých sa to týka, aby uvažovali o týchto cieľoch, urobili opatrenia a poskytovali si vzájomnú pomoc, aby se tak cez Svätý rok uskutočnil rozhodujúci pokrok v obnove Cirkvi a na ceste k metám, na ktorých nám v duchu II. Vatikánskeho všeobecného cirkevného snemu osobitne záleží. Týka se to budúcnosti, totiž je potrebné,

aby pokánie, vnútorné očisťovanie a obrátenie sa k Bohu mali za následok ďalší rozvoj apoštolskej činnosti v Cirkvi.

Cez svätý rok má teda skrsnúť zvýšené veľkodušné úsilie šírenia Evanjelia. Tomuto úsiliu patrí celkom iste prvé miesto. Lebo putujúca Cirkev k národom od Boha poslaná, aby bola všeobecnou sviatosťou spásy je svojou podstatou misionárska a obnovuje sa na svojej ceste ľudskými dejinami nakoľko, nakoľko sa prejavuje ochotnou prijať a prehĺbovať vo viere Evanjelium Ježiša Krista, Syna Božieho, a zároveň hlásať toto spasiteľné poslanstvo svetu slovom i životným svedectvom.

Čoskoro sa zíše na svoje zasadnutie biskupská synoda. Toto zasadnutie nemá so Svätým rokom iba vonkajšiu a náhodnú súvislosť: priam neopak. Ako sme to už pripomenuli, nežim sa usilovať, aby obidve cirkevné udalosti navzájom súviseli a na seba nadväzovali. Teda sama biskupská synoda poskytuje duchovným pastierom, ktorí sa zhromaždia okolo námestníka Kristovho, smernice a pokyny, aby so zreteľom na želanie celej Cirkvi a na neliehavé potreby našich čias, vo svetle viery a pobádní láskou Kristovou starostlivo uvažovali o šírení Evan-

jelia v súčasnom svete.

Preto nábožné počúvanie Slova Božieho zároveň s katechickým vzdelávaním, ktoré sa má poskytovať veriacim každého stavu a veku, nech vedie k čistote mravov a k prehĺbovaniu poznania viery veriacich samých, nech prináša svetlo tým, čo pochybujú a nech privádza Ishostajných k radostnému prijatiu blahozvesti Eванjelia a k jej činnému uplatňovaniu vo vlastnom živote. Okrem toho nech všetkých podnecuje uvedomelo a s úžitkom pristupovať k svätým sviatostiam. Napokon nech pobáda veriacich, spoločne i jednotlivo, vydávať úprimné a neohrozené svedectvo o viere, uplatňovanej vo vlastnom živote, a tak podávať svetu vysvetlenie o našej nádeji.

Desať rokov od II. Vatikánskeho koncilu, ktorým sa začala rozsiahla spásanosná obnova na poli pastorálnej činnosti, konania pokánia a posvätnnej liturgie, pokladáme za veľmi vhodné, aby sa toto hnutie zrevidovalo a ešte viac rozvinulo takým spôsobom, aby sa spomedzi mnohých a rozmanitých experimentov, ktoré sa všade konali, mohli dôkladne preskúmať a rozpoznať tie, čo sú naozaj účinné a právoplatné, berúc zreteľ na to, čo skutočne odobrila cirkevná

vrchnosť a tieto sa usilovať čoraz horlivejšie uvádzať do života, a to podľa noriem a kritérií, ktoré vnuká pastorálne múdrosť a prevá nabožnosť.

Stretnutie veľmi mnohých pútnikov, duchovných pastierov i veriacich, kresťanských spoločenstiev prichádzajúcich do Ríma z celého sveta, bratsky spojených v hľadaní pravých bohatstiev milostí a lásky Kristovej, bezpochyby poskytne výborné príležitosti predložiť si, vymeniť a zhodnotiť rozmanité skúsenosti, úsili a názory. To sa stane zvlášť vtedy, ak sa usporiadajú zjazdy a schôdzky rozličných prostredí cirkevného spoločenstva a skupín kvalifikovaných odborníkov a na nich sa spojí dvičenie sa v modlitbe a pevnou vôľou apoštolskej činnosti.

Osobitným spôsobom si želáme tu pripomenúť potrebu nájsť zdrevú rovnováhu medzi rozličnými požiadavkami dnešnej dušpastierskej služby, ako sa to už podivuhodne uskutočnilo v posvätnnej liturgii, totiž rovnováhu medzi tradíciou a dielom obnovy, medzi náboženskou podstatou kresťanského apoštolátu a jeho účinkami vo všetkých oblastiach spoločenského života, medzi spontánnym vykonávaním

ním apoštolátu, ktoré podaktorí nazývajú charizmatickým, a vernosťou zákonom vydaným a ustanovením Ježiša Krista a postierov Cirkvi. Tieto od Cirkvi vynesené zákony, neprestajne prispôsobované časovým okolnosťami, umožňujú nájsť individuálnym skúsenostiam správne miesto v kresťanskej pospolitosti, aby slúžili výstavbe Tela Kristovho, t. j. Cirkvi a neboli mu na škodu.

Chceme taktiež pripomenúť čím ďalej tým väčšiu náliehavosť apoštolátu prostredia a skupín, pravda, bez narušenia potrebných tradičných ustanovizní, ako sú diecézy a farnosti. Nech sa však týmto apoštolátom prenikne a nech sa vnesie kvás Evanjelia tých prostredí dnešného spoločenského sveta, najmä do sveta práce, vedy a mládeže, ktoré sa často líšia od tradičnej organizácie cirkevného života a zdajú sa byť cudzie spoločenstvám, ktoré združujú veriacich v modlitbe, viere a dobročinnosti. Aj spôsob podávať katechizmus a hlásať Slovo Božie podľa požiadaviek našich čias treba pozorne študovať a to tak, aby sa v tejto veci urobili účinné rozhodnutia s osobitným zreteľom na používanie

spoločenských komunikatívnych prostriedkov v službe ľudského a kresťanského rozvoja jednotlivcov i spoločností. Ide o veľmi vážne a dôležité problémy, ktoré musíme nastoliť a na ich riešenie prosiť so sklonenou hlavou milost Svätého roku.

Časť V.

Dielo kresťanskej lásky.

Ako je známe, Cirkve sa v tieto posledné roky usilovali a starali zvlášť o to, aby všade šířili posolstvo lásky, sociálneho cítenia a pokoja a aby pokiaľ to od nej závisí, nepomáhala dielu spravodlivosti a vzájomnej pomoci v prospech všetkých núdznych, opustených, vyhnancov a utláčaných, či už ide o jednotlivcov, spoločenské vrstvy, alebo národy. Preto si veľmi želáme, aby Svätý rok bol dielami kresťanskej lásky, ktoré od veriacich očakáva a vyžaduje aj príhodným časom upevňovania a prehĺbovania svedomia u všetkých ľudí, ku ktorým sa vďaka cieľavedomému úsiliu môže dostať posolstvo Cirkvi.

Dávne začiatky jubilea v zákonoch a ustanovizniach Izraela jasne dokazujú, že ono má svojou vlastnou povahou toto sociálne rozpätie. Tak v knihe Levitikus

čítame, že jubilejný rok, práve preto, že bol osobitne zasvätený Bohu, prinášal so sebou nové usporiadanie všetkého, čo sa uznávalo ako patriace Bohu: pôdy, ktorá sa v jubilejnom roku neobrábala, aby si odpočinula a vracala sa svojím pôvodným majiteľom: ostatných hospodárskych hodnôt, keďže v tejto oblasti sa predpisovalo odpustenie dlhov a najmä čo sa týka ľudských vzťahov, pretože sa zdôrazňovalo ľudská dôstojnosť a sloboda prepúšťania otrokov. Rok zasvätený Bohu bol teda aj rokom človeka, rokom zeme, rokom chudobných a z tejto kozmickej a ľudskej perspektívy vyžarovalo nové svetlo prameniace v uznávaní zvrchovanosti Božej nad všetkým stvorenstvom.

Zdá sa, že posolstvo tohto Svätého roku prináša svetlo, ako riešiť najbúrlivejšie a najpálčivejšie otázky dnešného sveta, problémy hospodárske a spoločenské, ekologické a energetické a najmä problémy týkajúce sa oslobodenia utláčaných a povznesenia všetkých ľudí, aby žili dôstojnejším životom. Je však užitočné vyzvať všetkých synov a všetky dcéry Cirkvi, zvlášť pútnikov, čo pôjdu do Ríma, aby vzali na seba záväzok uskutočniť niektoré konkrétne podujatie, na ktoré teraz, ako nástupca svätého Petra a hlava Cirkvi stojecej na čele spoločenstva

lásky, všetkých upozorňujeme a ich odporúčame. Idú o diela dobročinnosti a viery v prospech bratov a sestier trpiacich nedostatkom v Ríme, ale aj v ostatných miestnych cirkevných obciach po celom svete. Nebudú to nevyhnutne veľkolepé diela, hoci ani tie sa v_ bec nevyklučujú. V mnohých prípadoch postačia drobné diela, mikrorealizácie - ako sa dnes vravieta, ktoré predsa tak veľmi zodpovedajú duchu evanjeliovej lásky.

Môžbyť, že v tejto oblasti Cirkev bude čím ďalej tým väčšmi nútená ponúknuť ľuďom iba halieriky chudobnej vdovy, vzhľadom na skromnosť a obmedzenosť prostriedkov, ktorými disponuje. Ale ona dobre vie a učí, že najväčšiu hodnotu má pomoc, čo skromným a nerez známym spôsobom podporuje v drobných potrebách., lieči nenápadné rany, ktoré zväčša nenechávajú nijaké miesto vo veľkých plánoch sociálnej reformy. Avšak Cirkev pokladá za veľmi potrebné podnecovať aj tie najväčšie podujatia usilujúce sa o spravodlivosť a rozvoj národov, a preto obnovuje svoju výzvu na všetkých, čo majú možnosť a povinnosť nastoliť dokonalejší poriadok ľudských a spoločenských vzťahov a napomínajú ich, aby vo svojom úsilí neprestali

pre súčasné ťažkosti, ani sa nedali prevládať parciálnymi záujmami. Tu opätovne a nástojščivo dvíhame svoj hlas v záujme rozvojevých krajín a národov, ktoré ešte morí hlad a vojna. Nech sa venuje starostlivosť toľkým potrebám, ktoré často doliehajú na dnešných ľudí, napríklad zaobstarávať prácu tým, čo ju potrebujú na živobytie: byt, ktorý chýba mnohým: nečím všemožne nspomáhať školy, starať sa o sociálnu a zdravotnú pomoc a nezabúdať ani na rozvoj a ochranu verejnej mrvnosti!

Nech je nám napokon dovolené pokorným a úprianným srdcom vyjadriť želenie, aby aj v tomto Svätom roku, ako sa to stalo v predchádzajúcich jubilejných rokoch, zákonité štátne vrchnosti múdro uvažovali o možnosti udeliť na znak zhovievavosti a spravodlivosti milosť najmä tým väzňom, čo podali dostatočné dôkazy svojej mrvnej i občianskej rehabilitácie, alebo sa stali obeťami spoločenských a politických situácií a zmätkov, ktoré ich natoľko prevyšovali, že ich nemožno pokledať v plnej miere za zodpovedných. Už teraz vyjadrujeme svoju vďačnosť tým a prosíme Pána o hojné požehnanie všetkým, čo sa budú usilovať,

aby toto posolstvo lásky, sociálneho cítenia a slobody, ktorým sa Cirkev obracia na všetkých v pevnej nádeji, že nájde porozumenie a vypočutie, že jej volanie všetci ochotne prijmú a uplatnia v spoločenskej a politickej praxi.

Keď toto hoveríme a si to želáme, sme presvedčení, že pokračujeme v podivuhodnej tradícii, ktorá sa začala zákonom Izraela a vyvrcholila v našom Pánovi - Ježišovi Kristovi. On hneď na začiatku svojej verejnej činnosti sa predstavil ako uskutočniteľ dávnych prisľúbení a predobrezov súvisiacich s jubilejným rokom "Duch Pánov je nado mnou, preto ma pomazal, poslal ma hlásať blahozvesť chudobným, uzdravovať skrúšených srdcom, oznámiť zajatým oslobodenie, slepým udelenie zraku, utláčených prepúšťať na slobodu, VYHLÁSIŤ MILOSTIVÝ ROK PÁNOV".

/Lk, 4, 18-19, Iz, 61, 1n/

Časť VI.

Vzrast kňazských a rehoľných povolení.

Ak túžime po nejakom duchovnom ovocí v tomto Svätom roku, tak je to predovšetkým vzrast počtu životných povolení, čo stoja v osobitnej službe Cirkvi, najmä kňazských a rehoľných. Veď aby sa mohli riadne uplat-

ňovať a náležite používať prostriedky milosti a spásy, ktoré Svätý rok podáva a sprostredkuje všetkým veriacim, vždy budú potrební posvätní vysluhovatelia, ako ja svedkovia Kristovho Evanjelia, čo ukazujú svojím bratom a sestram, t.j. dnešným ľudom a budúcim pokoleniam, cestu pokánia, a svätosti plným nasledovaním Krista. Preto našim starostlivo vnímať hlas Boží, veď Boh nikdy neprestáva povzbudzovať vyvolených, aby vykonávali kňazskú službu a vydávali verné svedectvo rehoľného života a tak sa zasvätili a venovali službe Cirkvi a celého ľudského pokolenia. Niektorých bude Boh volať, aby sa obetovali ako Kristovi kňazi v poslušnosti a posvätnom celibáte, a učili, posväcovali a viedli veriaci ľud všade na svete. Iní priem tak budú pociťovať náklonnosť na rehoľný život. Mužovia a ženy každého veku a postavenia, a by plnili krstné sľuby vo vyššom spôsobe života, v plnej miere žili v duchu a boli naozaj na osch samej Cirkvi a ľudakej spoločnosti.

Veľmi si žiadame, aby počet týchto vyvolených veriacich čím ďalej tým viac vzrástol a prekvital, aby niesli svojím kňazstvom a rehoľným spôsobom života Kris-

tovu blahozvest až do posledných končín zeme a tak boli na slávu nebeského Otca.

Časť VII.

Nakoniec chceme zdôrazniť a vyhlásiť, že jedným z hlavných cieľov svätého roku je zmierenie medzi kresťanmi. Prv totiž, ako by sa všetci ľudia zmierili s Bohom, našim Otcom a obnovili sa v Jeho milosti, treba obnoviť vzápnosť medzi tými, ktorí s vierou uznali a prijali Ježiša Krista ako Pána milosrdenstva, ktorý ľudí oslobodzuje a spája ich v duchu lásky a pravdy. Takým spôsobom jubilejný rok, ktorý katolícka Cirkev zaradila do svojej tradície, môže byť veľmi príhodným časom duchovnej obnovy, ako aj úsilia za zjednotenie kresťanov. Okrem toho pripomíname, že sám II. Vatikánsky koncil učí, že nevyhnutným východiskom každého úsilia o zmierenie medzi kresťanmi a celého ekumenického hnutia je vnútorné obrátenie, lebo túžba po jednote medzi kresťanmi skrse a dozrieva v obnovennej mysli, sebezapíeraní a všake veľkodušným prejavom lásky vo verejnosti zjavenej pravde.

Ekumenické hnutie, na ktorom má katolícka Cirkev účasť, pokiaľ je to možné a pomocou ktorého cirkvi a spoločenstvá, čo ešte nie sú v plnom spoločenstve s Apoštolskou stolicou, hľadajú a žiadajú si dokonalejšiu jednotu, akú chce mať Kristus. Hľa, o toto tu ide a poslaním a povinnosťou celej Cirkvi je plné obnovenie cirkevného spoločenstva. Milostivý rok nám teda v tomto zmysle poskytuje príležitosť konať osobitné pokánia, za roztržky medzi kresťanmi, príležitosť k obnove chápanej ako prehĺbená svätosť života v Kristovi.

Milostivý rok je cestou k túženému zmiereniu rozvíjaním dialógu s konkrétnou spoluprácou kresťanov na spásu celého sveta. Aby v nás jedno boli, aby svet uveril.

ZAKONČENIE

Znova sme teda prejavili svoje úmyšly a želania o slávení svätého roku, v tomto meste Ríme. A teraz vyzývame našich bratov v episkopáte i všetkých duchovných pastierov a veriacich Cirkví roztrúsených po celom svete, aj tých, čo nie sú v plnom spoločenstve s rímskou Cirkvou, ba i všetkých veriacich v Boha, aby sa aspoň v duchu ná-

božne zúčastňovali na tomto stole milosti a vykúpenia, kde sa nám sám Kristus ponúka ako učiteľ života. Spojení teda s veriacimi putujúcimi k hrobu apoštolov a dávnych učeníkov, chceme vyznávať vieru v Boha a v nášho Vykupiteľa Ježiša Krista.

Pokiaľ sa nás týka, chceli by sme, aby sa našim prostredníctvom obnovilo pre všetkých čo prichádzajú do Ríma vidieť Petra, čo napísal svätý Lev Veľký: "Naozaj celej Cirkvi Peter každodenne opakuje: Ty si Kristus, Syn Boha živého. A každý jazyk, ktorý vyznáva Pána, poučuje učiteľská autorita tohto hlasu.

Taktiež by sme si želali, aby prostredníctvom našej služby a prostredníctvom služby našich bratov kňazov, veľké množstvo veriacich čerpalo s prameňov Spasiteľa. Svätá brána, ktorú my sami otvoríme v noci vianočnej vigílie, bude znakom tohto nového prístupu ku Kristovi, ktorý jediný je cesta a brána. Bude znakom našej otcovskej lásky, s akou otvárame všetkým svoje srdce prekypujúce vrúcnosťou a túžiacou po pokoji.

Prosíme preblessenú Pannu Máriu, rodnú matku Vykupiteľa, matku Cirkvi a matku milosti a milosrdenstva, vysluhovateľku

zmierenia a žiarivý vzor nového života, aby svojím orodovaním vyprosila u svojho Syna všetkým našim bratom a synom obrodnú a spásenosnú milosť tohto svätého roku. Do jej rúk a jej materinskému srdcu zverujeme začiatok, priebeh a dokonalé uskutočnenie tohto veľkého podujatia-

Chceme, aby tento náš list mal plnú účinnosť teraz i v budúcnosti tak, aby všetko, čo je v ňom vyložené a stanovené, svedomite zachovávali všetci, ktorých sa to týka a teda, aby mal svoju zvláštnosť napriek akýmkoľvek iným opačným predpisom. Keby však niekto vedome, lebo nevedome konal ináč, ako sme to my nariadili, vyhlasujeme to za úplne neplatné.

Dané v Ríme, pri svätom Petre, dňa 23. mája na sviatok Nanebovstúpenie Pána, roku 1974-tého, v 11. roku nášho pontifikátu.

Ja, Pavol, biskup katolíckej Cirkvi.

Pastiersky list katolíckych biskupov NDR

zo dňa 17. novembra 1974.

Biskupi, zhromaždení na konferencii ordinárov v Berlíne sa cítia povinnými povedať obciam slovo o kresťanskej výchove.

Súčasná situácia nás k tomu núti. Musíme hovoriť, aby sme dorastajúcu generáciu uchránili od škôd. Musíme vystúpiť za ich slobodu viery a svedomia, za ich právo na vzdelanie.

S týmto slovom sa obraciamy na všetkých, ktorým je zverená výchova, ktorým sú zverení mladí ľudia: na rodičov a na vychovávateľov. Zvlášť potom sa obraciamy týmto slovom na mladých kresťanov v našich obciach.

Chceli by sme rodičov, vychovávateľov a mládež posilniť na ich často ťažkej ceste, povzbudiť ich a poďakovať sa im za vernosť Kristovi a Cirkvi.

Hlas Cirkvi na koncile

Cirkev dôrazne vyjadrila na koncile rozhodujúci význam výchovy a to výchovy celistvej, ktorá slúži rozvoju jednotlivca a spoločenskému pokroku. Cieľom takejto výchovy je harmonický rozvoj všetkých telesných, mravných a duševných schopností. Snaží sa o rast v pravej slobode a v hlbokom vedomí zodpovednosti. Len tak môže pôsobiť pri výstavbe sveta, ktorý musí byť stvárnený ľudskejšie.

Každá jednostranná výchova, či už sa jedná o zúženie na čisto materialistické chápanie alebo na tzv. čisto náboženskú oblasť, nezodpovedá celému človekovi.

Rodičia majú preto prvé právo a preto - ako hovorí koncil - aj zvlášť ťažký záväzok vychovávať deti. Ich výchovné pôsobenie je tak rozhodujúce, že tam, kde chýba, sotva

môže byť nahradené. Rodičia preto nesmú pustiť výchovu z rúk a nik iný im ju nesmie z rúk vziať. Ani štát si nesmie nárokovať monopolnú výchovu. Musí svoje výchovné úlohy plniť pri rešpektovaní rodičovskej vôle.

Cirkev má celkom zvláštne právo na výchovu. Jej úlohou je zvestovať všetkým ľuďom cestu spásy a veriaciim dať účasť na Kristovom živote. Preto majú všetci kresťania právo na kresťanskú výchovu.

Jej cieľom je vytvorenie kresťanskej osobnosti, formovanie človeka na obraz Kristov, dať pečať Eванjelia celému pozemskému životu. Kresťanská výchova neznamená zúženie a jednostrannosť ale usmernenie všetkých možností vzdelania a rozvoja k plnosti života, ktorá je nám daná len v Kristovi.

Vývoj v ľudskej rodine

Kresťanskí rodičia majú vedieť, že toto učenie zväčša súhlasí so zásadami, ktoré sú dnes uznávané väčšinou štátov na svete aj keď bohužiaľ prax mnohých štátov týmto zásadám nezodpovedá.

Základné práva človeka v oblasti výchovy nachádzame vo Všeobecnej deklarácii práv, ku ktorej sa priznáva NDR.

V Charte Spojených národov v článku 26 je napísané: Každý človek má právo na vzdelávanie... Vzdelanie má mať za cieľ rozvinutie ľudskej osobnosti a posilnenie a rešpektovanie ľudských práv a základných slobôd. Má podporovať porozumenie, znášanlivosť a priateľstvo medzi všetkými národmi a všetkými rasovými alebo náboženskými skupinami... V prvom rade majú rodičia právo určovať spôsob vzdelania, ktoré má byť dané ich deťom. V článku 18 sa hovorí: Každý človek má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženstvo alebo svoje presvedčenie prejavovať sám alebo v spoločnosti s inými, vo verejnosti

alebo súkromne s to učením, vykonávaním bohoslužobných obrádov.

K situácii v NDR

Tieto zásady sú obsiahnuté aj v Ústave NDR. Tak v článku 20,1 sa hovorí: "Každý občan Nemeckej demokratickej republiky má rovnaké práva aj povinnosti nezávisle od svojej národnosti, rasy, svetonázorového alebo náboženského vyznania svojho sociálneho pôvodu alebo postavenia." V článku 25 sa hovorí: "Každý občan Nemeckej demokratickej republiky má rovnaké právo na vzdelanie. Výchovné ústavy sú každému prístupné.

Tieto slávostné vyhlásenia potvrdzujú celosvetovú snahu o rovnakú príležitosť vo výchove a vzdelaní a o znášanlivosti voči ľuďom iného názoru. Prišli by sme si, aby štátne miesta brali slová Ústavy a Deklarácie ľudských práv vážne a v praxi ich uskutočňovali. Pretože terajšia situácia dáva podnet k vážnym obavám.

Je nutné uznať, že NDR sa zo strany štátu vynakladá veľa peňazí a úsilie na vzdelanie a výchovu. Všetky snahy, ktoré slúžia pravému vzdelaniu je potrebné privítať. Musia byť však nakoniec hodnotené podľa výchovných cieľov, ktoré zodpovedajú požiadavkám celistvej výchovy, zachovaniu práva rodičov a práva na kresťanskú výchovu. Celistvá výchova je však podstatne ohrozená keď si štát nárokuje výchovný monopol. Tým sa obmedzuje rodičom a deťom nielen voľba školskej formy vzdelávacej cesty a povolania, ale tým sa aj staví na jednostrannosti obrazu človeka.

Vo vzdelávacích a učebných plánoch - od detských jasí až po univerzity - je jedinou svetonázorovou základňou dislektický materializmus. Celý život má niest pečať tejto ideológie. Svetonázorová neutralita

sa odmieta. Podľa toho ako jedine správne sa označuje socialistická morálka ku ktorej patrí výchova k nenávisti. Touto jednostrannosťou sa často náboženstvo a kresťanstvo skresľuje a prekrucuje. Kresťanská viera sa ohovára ako povera a buržoázna ideológia ako zhubná životná forma o ktorej sa hovorí rovnako ako o opiu a alkoholizme. Pri vyučovaní a literatúre sa falšujú dejiny kresťanstva a udalosti z cirkevných dejín dávno vyvrátenými argumentami alebo sa jednostranne vykladajú.

Nakoľko sa dialektický materializmus a viera v Boha nezlučujú, musí takto náboženstvo sa javiť ako prežitok, ktorý musí zákonite vymiznúť. Keď neodumrie sám od seba, musí sa napomôcť prostriedkami propagandy a tlakom na svedomie, aby sa proces urýchlil. O tomto vývoji, ktorý sa v poslednom čase priostroje, sú zjavné náznaky. Zákon o mládeži hovorí výlučne o socialistickej mládeži a o socialistickej osobnosti, zosilňuje sa propaganda "zasvätenia" mládeže, takže prakticky nezostáva žiadny priestor pre slobodné rozhodnutie, často skusujú kresťanskí občania vo vzdelávacích ústavoch a v povolaniach znevýhodnenie a odstránenie.

Mnohí rodičia sa pod vplyvom týchto a mnohých iných nátlakov dostávajú trvale do ťažkých konfliktov vo svojom svedomí. Cítia, že sa s nimi jedná ako s občanmi druhej triedy. My biskupi a kňazi poznáme túto ťaživú situáciu z mnohých rozhovorov s rodičmi a s mládežou.

Ťažiská kresťanskej výchovy

V tejto situácii majú kresťanskí rodičia a vychovávateľa, kňazi, katechėti a pomocníci ťažkú a predsa krásnu úlohu stvárňovať naše deti do kresťanských osob-

ností, pomáhať im proti jednostrannosti materialistickej ideológie k plnému ľudskému rozvinutiu. Rozsah tejto úlohy tu nemôže byť znázornený, nech sú vymenované niektoré dôležité ťažiská.

Viera a veda nie sú v protiklade

Pri uvádzaní ku kresťanskej viere je už od začiatku dôležité ukázať, že viera nie je náhrada alebo protiklad exaktnej vedy, ale osobitný spôsob ako chápať plnú skutočnosť.

Prvá zásada materialistického svetonázoru znie: hmota je jednou objektívnou skutočnosťou. Táto zásada je tvrdením, ktoré nemôže byť ani dnes ani zajtra dokázané. Priznanie k tomuto svetonázoru je druh viery. Táto viera - a nie vedecké myslenie - je vlastne protikladom viery v Boha, Stvoriteľa všetkých vecí. Kritické myslenie spôsobuje materialistickej viere neprekonateľné ťažkosti najmä o posledných otázkach o prvej príčine bytia a o zmysle života.

Oproti tomu vedci potvrdzujú a najmä prírodovedci na celom svete, že medzi výsledkami ich výskumu a kresťanskou vierou nevidia žiadny protiklad.

Človek je viac ako výsledok svojej práce

Ďalšia zásada materialistického svetonázoru znie: človek je produkt vývoja a svojej práce. Isteže, práca náleží k človeku. Avšak ona nie je prvá čo ho robí človekom. Ani výkon sám neurčuje jeho hodnotu. Ba ani bohaté možnosti voľného času neprinášajú plné rozvinutie človeka. Písmo hovorí, že človek bol vzatý zo zeme a že bol ustanovený k práci. Ale ako obraz Boží ako dieťa Božie je zbláštyným spôsobom po-

volaný k spoločenstvu s Bohom, svojim Otcom, svojim Stvoriteľom a Spasiteľom. Pohliada na Boha v modlitbách, odchádza do jeho domu, sedí pri stole Pánovom, slávi pamiatku Pánovu. Skusuje radosť v Bohu v spoločenstve spasených a dostáva silu lásky ku všetkým ľuďom.

Tvorba svedomia je jadrom výchovy

Socialistická morálka sa odvodzuje od marxistického chápania spoločenského vývoja. Čo slúži spoločnosti, výstavbe socializmu, je dobré. Trvalé hodnoty a normy neexistujú. Tým sa stávajú etika a morálka služobníkmi štátu a strany. Čo je prikázané zákonom, platí za mravne dobré. Svedomie jednotlivca nemá pri tomto chápaní žiadnu inú úlohu, ako plné uvedenie do vývoja. Pýtame sa: môže byť spoločnosť skutočne mierou všetkých vecí? Môže štát alebo strana disponovať s etikou a morálkou? Je niečo už preto dobré, že je to zákonom prikázané alebo dovolené?

Svedomie je podľa učenia Cirkvi najskrytejší stred a posvätná vec človeka.

Kresťanské svedomie sa riadi podľa vedenia Ducha sv., ktorý nám bol darovaný Kristom. Riadi sa podľa Božích prikázaní, najmä Kristovými príkazom lásky, ktorý nikoho z lásky nevyklučuje a ktorý zekazuje akúkoľvek nenávisť voči človekovi. Formulje sa podľa noriem, ktoré nám boli sprostredkované Zjavením a Cirkvou.

Rodičia a vychovávateľis musis dorastajúcej generácii pomôcť k pravej tvorbe svedomia, ktoré nám dáva schopnosť kritického úsudku voči programom a zásadám ale aj voči subjektívnej zlovôli.

Zodpovedná a kritická spolupráca pri výstavbe lepšieho sveta je Božím príkazom.

Kresťanské posolstvo neodvádza človeka od výstavby sveta, ale ho prísnejšie zväzuje k zdokonaleniu tejto úlohy.

Preto patrí ku kresťanskej výchove uvedenie k zospovednej spolupráci v spoločnosti. Mladý kresťan sa však musí naučiť kriticky posudzovať kde ležia možnosti a hranice jeho spolupráce. Nemôže spolupracovať:

1. Na miestach a v činnostiach v ktorých by bol nútený vystúpiť z Cirkvi.

2. Kde vznikajú dôsledky, ktoré ho oddeľujú od života Cirkvi a obce.

3. Kde musí obhajovať názory, ktoré sú proti viere a proti jeho svedomiu.

4. Kde sa požaduje činnosť, ktorá sa prehrašuje proti láske k blížnemu a vedie k nenávisti voči iným ľuďom.

Zachovať tieto hranice nie je ľahké. Môže to byť spojené s nevýhodami a s rizikom. Preto potrebuje mladý kresťan pomoc a vzor veriacich kresťanov, predovšetkým rodičov a kňazov a dospelých v obci. Ale môže byť presvedčeným, že jeho vernosť k viere a svedomiu bude aj pri zdanlivom neúspechu službou človeku a spoločnosti.

Byť kresťanom znamená mať aj lásku a vernosť k Cirkvi

Kresťanská výchova pomáha každému človeku učiť sa poznávať a milovať svoju Cirkev. Ukazujeme dorastajúcej mládeži neskreslený obraz dejín Cirkvi, jej úlohy vo svete a pre svet. Cirkev napriek tmavým epochám svojich dejín a napriek poľutovaniahodným sklamaniam nie je služobnicou vládnicích tried. Vo všetkých časoch boli v nej

svätí mužovia a ženy, ba aj deti a mláďatvá, ktorí nasadili svoj život za dôstojnosť človeka proti neslobode, núdži-útlačku, nevedomosti, nemoci vojna teroru, nese-
ní vierou v Ježiša Krista Syna Božieho a Brata všetkých ľudí. V našom storočí boli mnohí svedkovia kresťanskej viery, ktorí zahynuli za nacistického režimu v koncentračných táboroch. Môžeme tu spomenúť len na Bernharda Lichtenberga, Alfonza Máriu Wechsmana, Alfréda Delpa, Editku Steinovú a na Maximiliána Kolbeho. Nemôžeme dovoliť, aby boli hanobení ako stúpenci povery alebo imperializmu. Mladý kresťan môže dnes v tej istej viere a v tej istej Cirkvi podávať svoje svedectvo, aby osvietil celý svet posolstvom Evanjelia a zjednotil všetkých ľudí všetkých národov, rás a kultúr. V jednom duchu a v znamení bratstva.

Cielom všetkej kresťanskej výchovy je nasledovanie Krista.

Celá kresťanská výchova chce umožniť jedno, na čom najviac záleží: aby mladý človek nasledoval ~~xxxxxxxixixix~~ Krista. Kresťanský život sa teraz neodlišuje od povolania prvých učeníkov. Je odpoveďou na volanie Pána: Nasleduj ma! Kresťan vstupuje do šlapaj svojho Majstra, dáva sa viesť jeho Duchom k podobnosti obrazu Božieho Syna. Ide cestou kríža, ktorá vedie k nádhre Otca. Nie je žiadny iný vzor na tomto svete, žiadna väčšia myšlienka a žiadna cesta, ktorá by mohla byť náhradou nasledovania Krista. Len On môže vysloviť slovo: Ja som Cesta, Pravda a Život.

V dôvere k bohatej a mocnej milosti nášho Pána a Majstra môžeme a máme sa námať stať sa jeho učeníkmi a priviesť k

Nemu nám zverených mladých ľudí. -Jeho milosrdenstvu a Jeho milosti odporúčame všetky dieťky a mladých kresťanov, ich rodičov krstných rodičov a všetkých pomocníkov v duchovnej starostlivosti. Nech ich ochraňuje v našom čase, aby oni a my s nimi našli sme svetlo viery, cestu do Otcovského domu.

Žehnaj Vás všemohúci Boh, Otec, Syn i Duch Svätý.

Biskupi zhromaždení na konferencii ordinárov v Berlíne.